

שערי ישר שער ד' פט"ז

גם צדיני אדם, ונראה לפי"ז דליכא חיונ צדיני שמים, דהרי לא אמרו צגמ' ונפוסקים שחיינ צדי שמים, אלא צנא לצאת ידי שמים, ונש"ך ס' פ"ח ס"ק ל"ו כתנ להדיא צדין זה דהך לצאת ידי שמים הוא מדת חסידות לחוד, וצדין חיינ צדי שמים ריש פרק הכונס כתנ צשטמ"ק צסס המחירי וז"ל ונוכחן כתנ גדולי הדורות שכל שנאמר עליו חיינ צדיני שמים פסול הוא לעדות עד שישי, והצנרים נראים שמאחר שהוא חיינ להשיצ תורת גזילה חלה עליו עד שישיצ עכ"ל. ולפי זה ממש"כ הרמב"ן ז"ל הוצא צש"ך סימן ע"ה ס"ק כ"ו דצנרי ושמא צאינו יודע אס הלויתני לא מהני תפיסה, שאין תפיסה מועלת צמה שאין לו זכות אלא צנא לצאת ידי שמים עכ"ל. אין רא' על דין תפיסה היכא שחיינ צדיני שמים, די"ל דשאני הכא דאין לו זכות רק צנא לצאת ידי שמים, שהכונה על פי מש"כ דרק כשרואה לצאת ידי שמים דאז זכה התוצע מדינא, ולשון זה מדויק מאד עפ"י דצרינו, דאס רואה לצאת ידי שמים זוכה התוצע מדינא, וכל היכא דחיינ צדיני שמים י"ל דיש לו זכות מיד, וכמו צקלנ"מ שכתנ רש"י צ"מ דף ל' דמהני תפיסה, דרק צי"ד אין כופין ע"ז, אצל זכות יש לו לתוצע, כ"כ י"ל צצנרים שחיינ צדיני שמים יש לתוצע זכות, והאחרונים החליטו לדמות דינים

ולפי"ז נראה לי דצאינו יודע אס נחתינתי והתוצע טוען טענת צרי דקיי"ל דפטור משום דחזקת ממון עדיפא, הא צלא"ה לכו"ע צרי ושמא צרי עדיף, ומשו"ה אס רואה לצאת ידי שמים היינו שלא עפ"י משפט הדיינים, דלדין שמים חזקת ממון אינה מועלת, כיון דאינה מכרעת כלום, ומשו"ה צנוגע לענין לצאת ידי שמים דלא מהני חזקת ממון, לעולם צרי ושמא צרי עדיף, וכשרואה לצאת ידי שמים ולשלם להתוצע ולא להשתמש צכח חזקת ממון דידי, והרי אז מחויב גם צדיני אדם דחזקת ממון אלימא רק היכא שצעליו מתאמנים להחזיק החפץ ע"י חזקה זו, אצל אס מתרצים להוציא החפץ מרשותם ליכא חזקה כלל, וצלא חזקת ממון הרי צרי ושמא צרי עדיף גם צדיני אדם, ומדויק היטב הלשון שאמרו צגמ' דאס צא לצאת ידי שמים אז הוא חיינ לשלם גם צדיני אדם, וכן הוא צאינו יודע אס פרעתיך כשצניהם טוענים שמא, דאס צא לצאת ידי שמים אז חיינ מדינא לשלם, דהיכא שהחונ צרור והפרעון ספק איכא חזקת חיונ, שחזקה זו היא חזקה קמיתא כעין חזקה דעלמא, אלא דאינה מועלת לחיינ ע"י צצית דין דחזקת ממון עדיפא, אצל צדיני שמים לא מהני חזקת ממון כלום, ומשו"ה אס רואה לצאת ידי שמים ולשלם אז חיינ גם צדיני אדם, דהיכא דליכא חזקת ממון גם חזקה דעלמא מהני לענין ממון, וכמו שצארנו ענין זה לעיל צפ' י"ד, וכמו דמהני רוב